

§ 495

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle ehdotuksesta pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkistamiseksi

HEL 2018-009771 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta pitää jätehuoltomääräysten päivitystä valtaosin hyvin perusteltuna ja tarpeellisena, mutta esittää kuitenkin seuraavia huomioita ja täsmennysehdotuksia.

Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Ehdotuksen 13§:ssä esitetään tiukentuvat ja laajentuvat lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet. Sekä muovinkeräyksen tuleminen määräysten piiriin että erilliskeräyksen laajeneminen entistä pienemmille kiinteistöille ovat hyviä ja myös Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan kanssa linjassa olevia toimia.

Vaikka jätteiden taksapolitiikka ei sisälly jätehuoltomääräyksiin, voidaan muutosten kustannusvaikutuksia arvioida nykyisten hintojen pohjalta. Esimerkiksi tilanteessa, jossa yksi sekajäteastia vaihdetaan yhteen muoviastian (alkutilanteessa useita sekajäteastioita) ja tyhjennysrytmi pysyy samana, tulee kokonaiskustannus laskemaan, koska muovinkeräysmaksut ovat selvästi sekajätettä edullisempia.

Kaupungin kohteista esimerkiksi kouluissa ja monissa toimistokiinteistöissä kustannusten lasku voi toteutua helpommin kuin päiväkodeissa ja hoitolaitoksissa, joissa sekajätteenä pysyvän vaippajätteen osuus on suuri. Näissäkin kiinteistöissä toki keittiöstä tulevien muovipakkausten erilliskeräys voi tuoda kustannussäästöjä. Sisätilojen lajitteluastioiden lisääminen ja ohjeistuksen päivittäminen voivat aiheuttaa hieman kerta-luontoisia kustannuksia, mutta ne ovat jätehuollon kokonaisuudessa marginaalisia.

Useissa kaupungin kiinteistöissä biojäte joudutaan keräämään laitospiojätteenä, joka on kalliimpaa kuin sekajäte. Jätehuollon taloudellisen ohjauksen periaatteiden mukaisesti myös laitospiojäte tulisi kuitenkin olla selvästi sekajätettä halvempaa, jotta kannuste lajitella toteutuisi kaikissa olosuhteissa.

Voimassa olevissa jätehuoltomääräyksissä on vielä keräysvelvoite erikseen pahville ja keräyskartongille. Ehdotuksessa nämä jätelajit on kuitenkin yhdistetty, mikä onkin useissa kiinteistöissä jo vallitseva käytäntö. Kuitenkin jätehuoltomääräyksissä tai niiden perusteluissa olisi hyvä täsmentää tämä muutos ja sen perustelut.

Jätteiden kuormaamisen aikaistaminen

Kaupunkiympäristölautakunta näkee, että jätteiden kuormaamisen aikaistaminen arkisin kahdella tunnilla siten, että se voisi määräysten mukaan alkaa jo klo 5, on periaatteessa hyvä ja perusteltu uudistus, mutta se vaatii kuitenkin hieman täsmennyksiä.

Aikaistamisen perustelut ovat logistisia, turvallisuuteen liittyviä ja päästöjen vähentämiseen liittyviä. Turvallisuuden odotetaan paranevan ennen kaikkea siksi, että jäteautot pystyvät hoitamaan kuormauksen entistä enemmän ennen kuin työmatkaliikenne sekä koulujen ja päiväkotien saattoliikenne alkaa. Tällöin jätekuljetusten aiheuttamat ilma- ja melupäästöt häiritsevät myös vähemmän jäteastioiden lähistöllä liikkuvia.

Päästövähennyspotentiaali liittyy logistiikan tehostumiseen kahdella tavalla. Ensinnäkin ruuhkien välttäminen vähentää ruuhkissa seisomisen ja nykivän ajon aiheuttamia päästöjä. Toiseksi pidemmät kuormausajat mahdollistavat reittisuunnittelun entistä paremman optimoinnin, jolloin pystytään säästämään turhia kilometrejä ja päästöjä. Ilmasto- ja muiden haitallisten päästöjen vähentäminen on myös Helsingin kaupungin strateginen tavoite.

Jätekuormauksen aikaistamisen haasteena on taloyhtiöiden jätteenkeräyksen yhteydessä mahdollisesti lisääntyvät meluhaitat. Tätä tulee ilmi myös HSY:n toteuttaman varhennetun tyhjennyksen kokeiluhankkeen yhteydessä, jonka piirissä oli 220 000 asukasta. Kokeilun aikana asukkailta pyydettiin palautetta, jota saapui kuitenkin vain 114 kiinteistöltä. Palauteen joukossa oli niitä, jotka kokivat melun häiritseväsi. HSY toteaa kuitenkin, että meluhaittaa voidaan vähentää muuttamalla työtapoja ja lisäämällä kalustoon esimerkiksi peruutustutkia ja käyntiäänisiä vähentäviä kytkimiä.

Kaupunkiympäristölautakunnan mielestä meluhaitan lisääntyminen aamuyöllä on merkittävä haaste, minkä vuoksi lautakunta esittää, että jätekuormauksen aikaistaminen astuu voimaan vasta vuoden siirtymäajan jälkeen, jotta tarvittavat melua vaimentavat kalustomuutokset saadaan tehtyä ajoissa. Lisäksi HSY:n tulisi edellyttää jätteiden kuljetusta tekevilta urakoitsijoilta hankintasopimuksissa, että ne sitoutuvat melua vaimentavan kaluston käyttöönottoon.

Kommentit muihin kohtiin

Ehdotuksen 3§:n lisäys jätteiden etusijajärjestyksen noudattamisesta kaikessa toiminnassa on hyvä ja viestinnällisesti tärkeä osa määräyksiä.

9§:n määräykset putkikeräysjärjestelmästä ovat hyviä ja tervetulleita. Erityisesti määräys putkikeräykseen sopimattomien jätteiden vastaanotto paikasta on tarpeen, sillä putkikeräysjärjestelmän ulkopuolelle jää helposti jätettä, jota asukkaat muiden tähän tarkoitukseen tehtyjen tilojen puuttuessa hajasijoittavat yleisille alueille, jolloin sen poiskuljettaminen jää kaupungin vastuulle.

19§:ssä esitetään keräysastioiden suositusvärit. Huomattavaa on, että sekä kartonkipakkausten että lasipakkausten keräysastioiden suositusväri on sininen. Kaupunkiympäristölautakunnan mielestä väripaletista voisi löytyä vielä muita värejä, jottei kahteen jätelajin tarvitsisi käyttää (ainakaan) samaa sinistä.

22§:ssä esitetään keräysvälineiden minimityhjennysväli. Kaupunkiympäristön toimialan kokemusten mukaan seka- ja biojätteen minimityhjennysvälien pidennykset ovat hyvä uudistus, sillä aiemmasta käytännöstä on seurannut se, että jäteasioita on tyhjennetty usein puolityhjinä. Kiinteistön haltijan vastuulla on luonnollisesti seurata, ettei tyhjennysväli ole liian pitkä. Tämä jätelogistiikan paraneminen tuo mukanaan potentiaalia sekä kustannusten että ilmasto- ja muiden päästöjen vähentämiseen, mikä on myös kaupungin strategian mukaista.

28§:ssä esitetään keräysvälineiden mahdolliseen lukitukseen liittyvät käytännöt ja määräykset. Kaupunkiympäristölautakunnan mukaan kirjallinen lupahakemuskäytäntö on turhaa byrokratiaa ainakin suurasiakkaan (Helsingin kaupunki) näkökulmasta. Sujuvampi ja toimivampi käytäntö olisi, mikäli HSY antaisi selkeät ohjeet, miten mahdolliset avainsäiliöt asennetaan ja mitkä ovat muut niihin liittyvät käyttöehdot.

30§:n määräykset alueellisista vastaanottopisteistä ovat tervetulleita, etenkin niiden ylläpidon vastuiden selkeyttäminen siten, että vastuu on vastaanottopisteestä vastaavalla tuottajayhteisöllä. Sen sijaan kaupunkiympäristölautakunta näkee, että määräyksissä myös todettaisiin selkeästi, että vastuu myös vastaanottopisteiden perustamisesta on tuottajayhteisöllä. Helsingissä pisteet sijaitsevat rakennetun kaupungin alueella, eikä niitä voida perustaa samalla konseptilla kuin muualla, jossa ne voivat sijaita esimerkiksi raskaan kaluston pysäköintialueiden laidoilla. Tästä huolimatta jätelaki edellyttää aluekeräystä ja kun tuottajayhteisöjen on niitä myös Helsinkiin perustettava, tulisi perustamisvastuu näissä määräyksissä yksiselitteisesti määritellä tuottajayhteisöjen vastuulle.

37§:n määräykset yleisötilaisuuksien jätehuollosta ovat selkiintyneet nykyiseen verrattuna. Erilliskeräykseen velvoittavan minimijättemäärän pienentäminen 50 kg:sta 25 kg:hen tehostaa tapahtumien jätteiden lajittelua ja on linjassa Helsingin ympäristöpolitiikan kanssa.

Yli 500 osallistujan tapahtumien järjestäjille tuleva velvoite jätehuolto-suunnitelman laatimisesta on myös kannatettava ja linjassa pääkaupunkiseudun tapahtumien ympäristökriteerien kanssa. Ennakoon suunniteltu jätehuolto vähentää paitsi jätteen kokonaismäärää myös loppusiivouksen tarvetta ja näin ollen myös jätehuollon kustannuksia.

Kaupungin kannalta hyvä lisäys on myös tapahtuman kokoonkutsujan rinnastaminen tapahtumanjärjestäjään siivousvastuun osalta. Sosiaalisessa mediassa koolle kutsutulla pop-up tilaisuudella on tämän ansiosta jatkossa siivousvastuullinen taho. Näiden tapahtumien osallistujamääriä voi olla vaikea arvioida, minkä takia tästä velvollisuudesta tiedottamiseen tulisikin panostaa yhteistyössä HSY:n ja kaupunkien kesken.

Monet jätehuoltomääräysten muutokset tarkoittavat käytännön järjestelyitä ja sopimusjärjestelyitä myös Helsingin kaupungin kiinteistöissä, joita on noin 3000. Kaupunki on tässä mielessä HSY:n suurasiakas. Asiakkuuden sujuvan hoitamisen kannalta olisi hyödyllistä, jos HSY nimeäisi kaupungin kiinteistöjen sopimusasioihin asiakkuusvastaavan. Lisäksi kaupunkiympäristön toimiala on jatkossakin valmis tekemään HSY:n kanssa yhteistyötä jätemäärien mittaroinnin kehittämiseksi.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan asian nro 20 kokouksen asiana nro 6.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markus Lukin, ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö, HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
- 2 Lausuntopyyntö liite, Ehdotus Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkistamiseksi
- 3 Lausuntopyyntö liite, Perustelumuistio
- 4 Lausuntopyyntö liite, HSY:n hallitus, ote pöytäkirjasta 14.9.2018

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 10
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY hoitaa Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan sekä sopimuksen nojalla Kirkkonummen puolesta kunnalliset jätehuollon tehtävät. Kunnalle kuuluvista jätehuollon tehtävistä säädetään jätelaissa (646/2011). Jätelakia on sen voimaantumisen jälkeen muutettu useita kertoja. Ehdotuksessa jätehuoltomääräysten päivittämiseksi on huomioitu jätelain muutokset 13.6.2018 vahvistettuun muutokseen (laki jätelain muuttamisesta 445/2018) saakka.

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita ehdotetaan laajennettaviksi. Lisäksi määräyksiin lisätään uusi erilliskeräysvelvoite muovipakkauksille. Muutoksia perustellaan ensisijaisesti valtakunnallisen jätesuunnitelman sekä EU:n jätedirektiivikonaisuuden uusilla kierrätystavoitteilla.

Lisäksi määräyksiä ehdotetaan useilta kohdilta täsmennettäväksi määräysten käytännön soveltamisessa saadun kokemuksen ja palautteen perusteella. Määräyksiin ehdotetaan lisättäväksi uudet selkiyttävät säännökset liittymisestä HSY:n järjestämään jätehuoltoon. Sako- ja umpikaivolietteen tyhjennysvälejä ehdotetaan lyhennettäväksi ja biojätteen tyhjennysväliä harvennettavaksi. Useita kiinteistöjen jätehuoltopalveluita koskevia määräyksiä täsmennetään saatujen kokemusten perusteella. Määräyksissä ehdotetaan lisäksi jätteen kuormaamisen sallittua aikaväliä laajennettavaksi nykyisestä siten, että kuormaaminen olisi sallittua maanantaista perjantaihin kello 5-22 ja lauantaista sunnuntaihin klo 7-21.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon jätehuoltomääräysten tarkistamisesta kaupunginhallitukselle 26.10.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markus Lukin, ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi

23.10.2018

Asia/20

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö, HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
- 2 Lausuntopyyntöön liite, Ehdotus Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkistamiseksi
- 3 Lausuntopyyntöön liite, Perustelumuuisto
- 4 Lausuntopyyntöön liite, HSY:n hallitus, ote pöytäkirjasta 14.9.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia/Timo Linden